Pressmeddelande 2025-11-24

KSO:s styrelsemöte i Varberg - fokus på lokalt inflytande inför ny kärnkraft

Kärnkraftskommunernas Samarbetsorgan (KSO) genomförde den 20- 21 november ett möte i Varberg. Under styrelsemötet behandlades aktuella frågor kopplade till pilotprojekt för ny kärnkraft, nationella utredningar, remisser från regeringskansliet, omvärldsutvecklingen inom kärnenergi samt KSO:s strategiska inriktning inför kommande år. Särskilt fokus låg på lokalt inflytande, avfallshantering, kompetensbehov och statlig samordning inför den planerade utbyggnaden av ny kärnkraft i Sverige.

Under 2025 har 13 kommuner deltagit i pilotprojekt rörande ny kärnkraft, varav tre är medlemmar i KSO; Oskarshamn, Varberg och Östhammar. Den 15 oktober genomförde Naturvårdsverket och Regeringskansliet ett slutmöte med pilotkommunerna. Vid KSO:s styrelsemöte lyftes flera centrala behov och erfarenheter fram inför det fortsatta arbetet:

- Regeringen avsätter 20 miljoner kronor per år 2026–2030 för fortsatt kommunalt projektarbete kring ny kärnkraft.
- Kommunerna betonar de omfattande lokala åtaganden som krävs och behovet av långsiktig finansiering.
- Kompetensförsörjning är en central utmaning, särskilt gällande tekniker inom energi- och el-området.
- Kommunerna efterfrågar tydligare statliga besked om riskhantering, ersättningsmodeller och samordning.
- Vattenförsörjning, el-infrastruktur och detaljplanering innebär betydande framtida utmaningar.

Mötet behandlade även Statskontorets tidigare regeringsuppdrag om översyn av nämndmyndigheter, vilket även omfattar de lokala säkerhetsnämnderna vid kärntekniska anläggningar i drift (Oskarshamn, Ringhals/Varberg och Forsmark/Östhammar). KSO framhåller i sina yttranden att säkerhetsnämnderna utgör ett unikt insynsorgan med central betydelse för lokalt förtroende. Styrelsen betonar vikten av att regeringen säkerställer säkerhetsnämndernas framtida roll när ny kärnkraft planeras.

Ämnesrådet Kerstin Konitzer från regeringskansliet deltog vid mötet och informerade om status i den nationella kärnkraftssamordningens arbete. Bland annat rapporterades att:

- Flera remisser om ny kärnkraft är under beredning, vilka KSO har fått för yttrande.
- Den nationella kärnkraftssamordningsfunktionen behöver långsiktigt säkras efter 2026.
- Arbetet med en nationell strategi för ny kärnkraft fortgår.
- Länsstyrelserna tillförs ytterligare medel under 2026.
- En förtydligad processbeskrivning för regeringsprövning av nya anläggningar tas fram.
- Arbetet med risker och ersättningsmodeller för kommunerna fortsätter och fördjupas under 2026.

KSO betonar vikten av lokalt inflytande, insyn och transparens – särskilt i frågor som rör kärnsäkerhet och avfall.

Kärnkraftskommunerna informerades även om aktuella internationella aktiviteter inom GMF, det europeiska nätverket för kärntekniska kommuner. GMF samlar 17 medlemsländer och representerar över 250 kommuner. Meritxell Martell, GMF:s Executive Director, deltog vid mötet och framhöll betydelsen av lokalt inflytande, transparens och internationellt kunskapsutbyte. Hon presenterade också en kanadensisk studie, *Developing Host Community Agreements for SMRs*, som belyser ersättningsmodeller till värdkommuner i 14 europeiska länder samt avtal i samband med förhandlingar med myndigheter och industri om ny kärnkraft. Studien diskuterades i styrelsen.

Den 21 november genomfördes ett studiebesök vid Ringhalsverket på Väröhalvön. Henric Lidberg från Vattenfalls kärnkraftstab informerade om förutsättningarna för ny kärnkraft vid Ringhals, där området och platsen bedöms som lämpligt med befintlig infrastruktur, goda kraftnätsanslutningar och lokal kompetens. Samtidigt pekade Henric Lindberg på utmaningar, bland annat begränsat markutrymme för de planerade 3–5 SMR-anläggningarna och att området delvis omfattas av Natura 2000 och Biskopshagens naturreservat.

Jan Bengtsson, samordnare för strategiska utvecklingsprojekt i Varbergs kommun, beskrev kommunens omfattande roll i samband med etableringen med frågor om infrastruktur, vattenförsörjning, trafik, bostäder, kommunal service och näringsliv, vilket kräver effektiva planerings- och tillståndsprocesser. Besöket avslutades med en guidad rundvandring med information från Vattenfall om planerna för etablering av ny kärnkraft på udden vid Ringhals.

Upplysningar: KSO:s samordnare Ted Lindquist. Mobil: 070-529 67 48

Fotobilaga: Gruppfoto från styrelsemötet.

Fotnot: *KSO är ett nätverk för landets fyra kärntekniska kommuner och har funnits sedan 1977. Syftet är att utbyta erfarenheter mellan kommunerna med kärntekniska anläggningar. KSO lämnar stöd och service till kommunerna och de lokala säkerhetsnämnderna. Medlemmar är Nyköpings, Oskarshamns, Varbergs och Östhammars kommuner. Ordförande är kommunalrådet Andreas Erlandsson (S), Oskarshamns kommun. Vice ordförande är kommunalrådet David Sandrén (M), Varbergs kommun. Samordnare är Ted Lindquist.*

DELTAGARE

Varbergs kommun: David Sandrén (M), Jeanette Qvist (S), Kent Norberg (S), Björn Lindström (SD) och Jennica Toresson, kommunsekreterare/sekreterare lokala säkerhetsnämnden.

Oskarshamns kommun: Andreas Erlandsson (S), Lucas Lodge (M), Sven Gunnar Persson (KD) och Niclas Lundström, organisationsstrateg/sekreterare lokala säkerhetsnämnden.

Östhammars kommun: Fabian Sjöberg (M), Lisa Norén (S) och Lennart Owenius (M).

KSO: Ted Lindquist, KSO-samordnare.